

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

UNIVERSITAS
OSTRAVIENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ostravská univerzita, Dvořákova 7, Ostrava 1, 701 03

Fakulta: Pedagogická

Katedra: katedra českého jazyka a literatury s didaktikou

Jméno recenzenta: doc. PhDr. Milena Krobotová, CSc.

POSUDEK STUDIJNÍ OPORY

Název studijní opory: *Kapitoly z praktické češtiny pro studenty se speciálními potřebami*

Autor studijní opory: *PhDr. Radana Metelková Svobodová, Ph.D.*

Hlavním cílem zpracovaného studijního textu je pomoci studentům Ostravské univerzity se specifickými vzdělávacími potřebami v tom, jak lépe zvládnout pravopisnou problematiku. V úvodní kapitole, v níž jsou shrnuty základní poznatky o češtině jako národním jazyku, je zařazena pravopisná problematika do potřebných souvislostí. V rámci druhé kapitoly autorka stručně a přehledně vysvětluje základní rysy českého pravopisu a přibližuje způsob práce s kodifikačními příručkami. Nejrozsáhlejší je kapitola třetí, která objasňuje a následně prostřednictvím více než dvaceti cvičení upevňuje vybrané pravopisné pasáže (např. psaní spřežek, zkratky, značky, psaní velkých písmen a další). Následující kapitola (kapitola čtvrtá) je zaměřena na českou slovní zásobu a stručně podává přehled o jejím složení a způsobech jejího obohacování. Závěrečná kapitola (kapitola pátá) je věnována práci s textem ze dvou hledisek, a to z hlediska čtenářské gramotnosti a z hlediska členění psaného textu. Uvedené členění můžeme vnímat jako přípravu na práci s odborným textem v rámci vysokoškolského studia.

Výkladové pasáže studijní opory jsou jednoduše a srozumitelně pojaty. Kladně lze hodnotit i zařazování ukázek z aktuálně vydaných publikací, které se zabývají popularizací jazykovědných poznatků. Průběžně zadávané úkoly, jejichž náročnost je přizpůsobena potřebám cílové skupiny, pomáhají upevňovat pravopisnou problematiku. Motivačně je zvolen i jazykový materiál mnoha cvičení, která čerpají z prózy i poezie, a jejich zadání je pojato většinou problémově. To, že se nesetkáváme s klasickým přístupem k opakování pravopisného učiva, je nezpochybnitelným přínosem tohoto studijního textu.

Text je logicky členěn do pěti kapitol, v nichž autorka zachycuje základní poznatky teoretické, doplněné o vhodně zvolené příklady, které oživují předkládaný text a čerpají z odborné, populární i beletristické literatury. Návaznost jednotlivých kapitol je zřejmá. Text vychází ze základních poznatků o českém jazyce a vede jeho uživatele k práci se základní kodifikační literaturou, především slovníkovou. Navazují poznatky o českém pravopisu (lexikálním, morfologickém i syntaktickém) s mnoha příklady i úkoly. Uvedená část je vhodně zakončena kapitolou zaměřenou na slovní zásobu, a to nejen na způsoby jejího obohacování, ale také na stručnou charakteristiku jejích vrstev. Aktuálně je text završen pátou kapitolou zaměřenou na porozumění psanému textu i jeho členění a nechybí ani základní poučení o čtenářské gramotnosti. Za velmi přínosné považuji vhodné zařazení poznatků, které autorka získala vlastní výzkumnou činností. Součástí textu je uvedení možnosti řešení zadaných úkolů a srozumitelný komentář k úkolům i k jednotlivým otázkám.

Z odborného hlediska splňuje předložený studijní materiál všechny požadavky kladené na text tohoto typu. Je vhodný pro distanční i kombinovanou formu vzdělávání a jeho vydání bude přínosné nejen pro studenty, ale i pro vyučující, kteří získají další podněty pro svou metodickou práci.

Předložený materiál obsahuje dostatečné množství aktivizujících úkolů vedoucích ke zvýšení zájmu uživatelů i k rozvoji jejich kreativity. Průvodce studiem a shrnutí zařazuje autorka v potřebném rozsahu. V úvodu je uveden přehled všech symbolů použitých v textu. Počet jednotlivých úkolů je odpovídající a vhodně motivuje práci. Kladené otázky vedou k hlubšímu zamyšlení nad probíranou a řešenou problematikou.

Studijní opora obsahuje kontrolní otázky a úkoly, a to úkoly k zamyšlení, úkoly vztahující se k textu, ale také úkoly korespondenční. Otázky a úkoly jsou vždy opatřeny číslem kapitoly a postupně číslovány tak, aby si studenti mohli bez problémů ověřit správnost svého řešení. S uživatelem textu je veden vhodný dialog, jehož repliky potvrzují didaktickou zkušenost autorky. Příklady jsou inspirující, motivující, aktuální a doplňují práci s textem. Jsou vhodně voleny se zřetelem k uživatelům studijního textu. Prostor určený k samostatné práci je dostatečný.

Autorka textu vychází z vlastních pedagogických zkušeností. Vhodnost způsobu volby metodické práce je odpovídající a ověřená v praxi.

Studijní opora je zpracována kvalitně, a proto ji doporučuji publikovat jako základní studijní literaturu disciplíny Kapitoly z praktické češtiny pro studenty se speciálními potřebami.

V Olomouci dne 18. května 2011

Doc. PhDr. Milena Krobotová, CSc.
Katedra českého jazyka a literatury
Pedagogická fakulta UP v Olomouci
Žižkovo nám. 5
771 40 Olomouc